

Lezen binnen Deltion Breed Deelsessie 4

Frank Schaafsma (Deltion College)

Aanleiding

Frank is al 26 jaar werkzaam binnen het onderwijs, aanvankelijk 9 jaar in het middelbaar onderwijs, nu al 17 jaar in het mbo. Hij merkte dat mbo-studenten lezen van meer klassieke romans niet leuk vonden omdat deze boeken te ver van hun belevingswereld afstaan. Op het moment dat hij *Echte mannen eten geen kaas* van Maria Mosterd ging voorlezen hingen alle studenten echter aan zijn lippen en waren misstilt, ze vroegen ook echt om voorgelezen te worden. Dit boek dat over een loverboy gaat (https://nl.wikipedia.org/wiki/Echte_mannen_eten_geen_kas) appelleerde blijkbaar wel aan de interesse van de studenten.

Vrij lezen omdat het kan (Zie ook de getoonde Powerpoint van Frank Schaafsma)

Deze ervaring was voor Frank de aansporing 'vrij lezen' structureel te introduceren binnen het Deltion College, niet omdat het moet maar omdat het kan (stap 1). Er waren wel een paar voorwaarden bij vrij lezen:

- Het werd verboden boeken te lezen die je niet leuk vindt
- Er worden geen demotiverende opdrachten rond lezen gegeven
- Telefoons zijn niet verboden maar er mag tijdens het lezen alleen muziek geluisterd worden

Om een meer theoretische basis te leggen onder het belang van lezen heeft Frank zowel Hogeschool Windesheim als Stichting Lezen betrokken bij het structureel vrij lezen (stap 2). Belangrijk omdat abrupt dwingend invoeren van vrij lezen zonder onderbouwing of uitvoeringsregels weerstand kan oproepen bij:

- Leerlingen
- Management
- Andere docenten

Voorwaarde bij het introduceren is een heldere visie op taal. Omdat veel mbo studenten basisvaardigheden taal (bijvoorbeeld spellingsregels) ontberen hebben ze geen taalbasis om op terug te vallen. Dit zorgt voor een kloof (bijvoorbeeld omdat er wel op getoetst wordt terwijl dat eigenlijk niet goed kan) en verklaart ook veel negatief gedrag van studenten. Veel en vaak vrij lezen helpt aantoonbaar dit taalniveau te verbeteren, een boodschap die, mits goed verpakt, ook aanslaat bij studenten.

Lezen Deltion Breed

Van de bouwstenen van de Bibliotheek op school wordt vooral ingezet op de (papieren) collectie. Tijd voor vrij lezen en het ook echt Deltion breed invoeren van vrij lezen zijn andere belangrijke ingrediënten. Studenten geven aan vrij lezen fijn te vinden vanwege:

- Rust die het hen brengt
- Tijd die ervoor wordt vrijgemaakt
- Vrije boekkeuze
- Geen moeilijke boekopdrachten hoeven uit te voeren

Andere punten

- Overwin stap voor stap weerstanden tegen lezen, bij leerlingen, management en leerkrachten. Doe dat bijvoorbeeld door iedereen vrij te laten in de boekkeuze.
- De leraar is rolmodel, ook voor lezen, iedereen moet dus verplicht meedoen aan half uur vrij lezen, ook de docent houtbewerking. Deze greep lezen aan door een soort houten boekenopener met de studenten te maken op basis van een Frans voorbeeld. Die konden ze dan meteen zelf gebruiken. Twee vliegen in een klap.
- Investeer in een aansprekend boekenaanbod, zodat er ook iets te kiezen valt.
- De boeken uit de bibliotheek mogen mee naar huis, maar de boeken uit de klassenbibliotheek niet (dat kan niet anders omdat er geen boek overblijft).
- Gebruik LuisterBieb is op zich interessant maar het huidige aanbod is te weinig toegesneden op het mbo (dat wordt bij de KB onder de aandacht gebracht).
- Maak boekenleggers met namen studenten voor de boeken uit de klassenbibliotheek, zodat ze een volgende keer weten waar ze gebleven zijn.
- Overtuig management om vrij lezen te verankeren, anders beklijft het niet en bestaat de kans dat dit weer wegebt. De lobby is continu van belang, Schaafsma wil ook mensen inzetten als Kees Broekhof om belang vanuit een andere hoek te laten horen, anders wordt het teveel een soloverhaal van Frank of een andere trekker binnen het mbo.
- Heb oog voor de omgeving en levensverhalen van de mbo-studenten. Projecten als Queen Latifa en King Leroy waarbij studenten journalistiek van Windesheim verhalen optekenden van studenten Deltion zijn goud waard gebleken om de interesse in het lezen van verhalen op te wekken, het ging immers om henzelf.

Naar de presentatie